

A 1845/kultur

Framlagt av Utskottet för kunskap och kultur i Norden
Behandlas i Utskottet för kunskap och kultur i Norden

**Utskottsförslag
om nordisk jämförande analys av skolstängningarnas konsekvenser för
skolornas elever****Förslag**

Utskottet för kunskap och kultur i Norden föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att ta fram en nordisk jämförande analys av skolstängningarnas konsekvenser på nordiska skolelever

Bakgrund

Under våren 2020 har de nordiska länderna delvis använt olika strategier i förhållande till att stänga grundskolor och gymnasier. Danmark, Finland och Norge stängde grundskolor, gymnasier, högskolor och universitet. Island tillät skolor vara öppna om de kunde garantera att det inte befann sig mer än 20 personer i klassrummen. Sverige stängde gymnasier, högskolor och universitet men lät grundskolorna vara öppna. De länder som hade stängt grundskolorna började öppna upp dem under sensvåren medan gymnasier, högskolor och universitet först öppnade upp när höstterminen startade.

Det finns per dags dato inget svar på vad öppnandet av skolorna kommer att betyda för smittspridningen eller vilka metoder för begränsning av smittan som har varit mest effektiva.

Utskottet för kunskap och kultur uttrycker en önskan om att ländernas utbildningsdepartement och myndigheter nu har ett reellt nordiskt utbyte om strategier och metoder för att säkra smittspridningen inte ökar bland nordiska skolelever, som därigenom riskerar att föra smittan vidare ut i samhället.

Under den tid skolor, högskolor och universitet har varit stängda har dessa varit snabba i att ställa om till distansundervisning och skolorna har även hittat kreativa lösningar för att möta de utmaningar som distansundervisning medför. Men distansundervisning kan inte fullt ut ersätta den fysiska undervisningen och bristen på fysiska möten mellan studenter och mellan studenter och lärare riskerar att leda till

psykisk ohälsa och försämrade skolresultat.

En rapport från Skolinspektionen i Sverige¹, som bygger på intervjuer med 260 rektorer, visar att rektorerna uppfattar att distansundervisningen överlag har fungerat bra; tekniska lösningar har fungerat, scheman och undervisningstid har kunnat följas, lektioner och material har funnits tillgängliga i efterhand för repetition men den har också varit förenad med utmaningar, bl.a.:

- Vissa elevgrupper är särskilt sårbara för distansundervisning, det gäller exempelvis elever på introduktionsprogram, elever med social oro i hemmet och elever med särskilda behov
- Det har ibland varit svårt att hitta praktikplatser för elever som går yrkesprogram när arbetsplatser har stängt ner eller inte vågat ta emot praktikanter.
- Skolornas kompensatoriska uppdrag, att både stärka alla elevers lärande oavsett hemförhållanden, men också att skapa trygghet och uppmärksamma elever som far illa, utmanas av distansundervisning
- Eleverna har saknat den sociala samvaron, vilket har varit den största utmaningen att klara digitalt
- Alla elever har inte tillgång till den digitala uppkopplingen som krävs för att kunna följa och delta i lektionerna
- Det har i vissa fall varit svårt för lärarna att veta om eleverna aktivt följer med i lektionerna när de inte syns i bild
- Arbetsbelastningen för både lärare och elever har i vissa fall ökat och vissa ambitiösa elever har haft svårt att begränsa sitt arbete, vilket riskerar att medföra stress

Det finns anledning att tro att liknande erfarenheter finns från de andra nordiska länderna. Även om distansundervisningen har fungerat bra för de flesta är det uppenbart att de som har störst behov för personligt stöd av lärare och annan personal och sociala kontakter har haft det svårast med den digitala omställningen.

Utskottets synpunkter

Utskottet för kunskap och kultur anser att det nu är av högsta vikt att de nordiska länderna lär av varandra om vilka konsekvenser skolstängningarna har haft för nordiska elever, vad gäller t.ex. psykisk ohälsa, möjligheter till inläring och möjligheter till praktik på arbetsplatser. Det finns också ett gyllene tillfälle till jämförelse med hur elever på grundskolan i Sverige har klarat sig jämfört med de övriga nordiska länderna som har haft grundskolorna stängda. Utskottet anser därför att en nordisk jämförande analys av skolstängningarnas konsekvenser för nordiska skolelever vore ett skolexempel på nordisk nytta. Genom en sådan analys kan länderna stå bättre rustade för kommande utmaningar då nya stängningar kan bli aktuella om smittan tar

---

¹ <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/publikationssok/granskningsrapporter/covid-19/uppfoljning-av-gymnasieskolors-distansundervisning---slutrapport.pdf>

fart igen. Rapportens resultat skulle med fördel kunna presenteras på en nordisk konferens när läget så medger.

Norden, den 15 september 2020

Angelika Bengtsson (SD)

Anna Kolbrún Árnadóttir (Mifl)

Camilla Gunell (ÅSD)

Daniel Riazat (V)

Erlend Wiborg (FrP)

Henrik Møller (S)

Johan Kvarnström (sd)

Jorodd Asphjell (A)

Jouni Ovaska (cent)

*Kjell-Arne Ottosson (KD), **ordförande***

Lars Mejern Larsson (S)

Marianne Synnes Emblesvåg (H)

Mikko Kinnunen (cent)

Norunn Tveiten Benestad (H)

Sebastian Tynkkynen (saf)

Veronika Honkasalo (vänst)